

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPROGRÁMMAPLÁNA

SÁMEGIELA JA SÁMI GIRJJÁLAŠVUOĐA MASTEROAHPPU

120 oahppočuoggá

Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 10.05.2016, áššis 45/16. Rievdadusat dohkkehuvvon mearrádusnotáhtain 09.01.17 (Public áššenr.: 16/00418) ja 02.05.18 (Public áššenr. 18/00215.). Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan rievdadusaid 25.01.22 áššis DOS 2/22, Public áššenr. 20/00061-3.

LÁIDEHUS

Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masteroahpu ulbmilin lea hukset ja nannet sámi álbmoga eatnigiela ja girjjálašvuoda fágamáhtu. Masteroahppu (120 oahppočuoggá) lea huksejuvvon sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda bacheloroahpu ala ja dat addá studentii čiekŋalut áddejumi sámegeielas ja sámi girjjálašvuodas. Das leat golbma oktasaš teorehtalaš giella- ja girjjálašvuoda kurssa (30 oč.), golbma fágaspesiála váljakurssa (30 oč.) ja 60 oahppočuoggá masterbargu.

Prográmma álggus juohke studeanttain čállojuvvo oahppoprogrešuvdnašiehtadus. Juohke lohkanbaji loahpas studeanta ja su bagadalli galgaba raporteret fágalaš ovddasvástideaddjái, mo studeantta oahput leat ovdánan. Fágalaš ovddasvástideaddji dohkkeha progreshuvdnašiehtadusa rievdadusaid.

Sámi allaskuvlla sámegeiela fágabirrasis lea nana fágalaš gealbu ja masteroahpuin lea vejolašvuolta váldit vuhtii ovttaskas studeantta fágalaš dárbbuid, go son vällje sierra kurssaid ja iežas masterbarggu fáttá. Studeanttat ožžot jeavddalaš bagadallama ja čuovvolahttima, mii veahkeha sin čadahit oahpu normerejuvvon áiggis. Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda master addá buori oppalaš vuodu bargat máŋggalágan giella- ja teakstagažaldagaiguin. Oahppu hukse maiddái vuodu doavttirgrádaoahpuide.

1. PROGRÁMMA NAMMA JA GRÁDANAMAHUS GO LEA GEARGAN OAHPUIN

Prográmma namma:

Sámegillii: Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda mastergrádaoahppu

Dárogillii: Mastergradsstudium i samisk språk og samisk litteratur

Engelasgillii: Master's degree Programme in Sámi Language and Sámi Literature

Grádanamahus:

Sámegillii: Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda master

Dárogillii: Master i samisk språk og samisk litteratur

Engelasgillii: Master in Sámi Language and Sámi Literature

2. OAHPPOROGRÁMMA VIIDODAT

Oahppu lea 120 oahppočuoggá (oč.) ja normerejuvvon studerenáigi lea njeallje lohkanbaji (guokte jagi). Masterbargu lea 60 oč.

3. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Sisabeassangáibádussan sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masterprográmmii lea, ahte ohccis lea sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorgráda dahje vástideaddji oahppu. Gáibiduvvo, ahte ohccis leat 90 oahppočuoggá čiekŋudanoahput sámegeielas eatnigiellan. Bachelorgráda

gaskamearálaš árvosátni galgá leat C dahje buoret. Studeanttain, geain lea cand.mag.-dutkkus, galgá leat sámegeielas gaskamearálaš árvosátnin 2,7 dahje buoret.

4. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusgiella lea dábálaččat davvisámegeiella, muhto ovttaskas fáttáin sáhtá oahpahus leat eanjalasgillii, dárogillii, ruotagillii dahje suomagillii.

5. OAHPPANJOKSOSAT

Kandidáhtta, guhte lea čađahan olles sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masteroahpu, lea olahan čuovvovaš oahppanjoksošiid:

Máhttu ja diehtu:

Kandidáhtta

- dovdá sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda dutkama ja dutkanmetodaid (erenomážit dan suorggis masa su iežas mastergrádadutkkus gullá)
- dovdá iežas fágasuorggi guovddáš dieđalaš teoriijaid ja metodaid
- dovdá iežas fágasuorggi historjjá, árbevieruid ja iešvuodaid ja ádde dan servodatlaš mearkkašumi

Gálggat:

Kandidáhtta

- máhtá čilget, analyseret ja geavahit guovddáš giella- ja girjjálašvuodadiehtaga doahpagaidd, metodaid ja teoriijaid
- máhtá válljet heivvolaš fágagiela njálmmálaš ja čálalaš ovdanbuktímii
- máhtá árvvoštallat čáppagirjjálaš teavsttaid, áššeteavsttaid ja ovttastahtton teavsttaid heivvolaš giellaoahpalaš, retoralaš, girjjálaš norpmaid ja kriteraid vuodul
- máhtá analyseret mo sáme kultuvra, erenomážit giella ja girjjálašvuodda, leat riikkaidgaskasaš ja erenomážit eamiálbmogaidd gaskasaš dutkamušaid ja ságastallamiid oassin
- máhtá guorahallat ja geavahit kritihkalaččat iešguđetlágan diehtogálduid
- máhtá válmmaštallat ja ovdanbuktit fágalaš sáhkavuoru dahje čállosa dihto fáttá siskkoabealde
- máhtá bagadallama vehkiin čađahit iehčanas, ráddjejuvvon dutkanbarggu, mii čuovvu dutkanehtalaš norpmaid
- hálddaša sámegeiela čálalaš giellan alimus ámmátlaš dásis

Oppalaš gelbbolašvuodda:

Kandidáhtta

- máhtá guorahallat ja čielggadit relevánta fága- ja ámmáhtalaš čuoimmaid
- bastá dihtomielaččat ja aktiivvalaččat ovddidit sámegeiela geavaheami sámeservodagas

- bastá searvat iežas fágasuorggi njálmmálaš ja čálalaš akademalaš diskurssaide
- bastá gulahallat iešguđetlágan joavkkuiguin ja gaskkustit iežas fága dieđuid mánnggalágan oktavuodain
- máhtta bargat mánnggalágan áššedovdibargguid, mat gusket sámegillii ja sámi girjjálaš kultuvrii

6. OAHPU OPPALAŠ SISDOALLU

Sámegiella ja sámi girjjálašvuotta lea oahppoprográmma, mii sisttisoallá 120 oahppočuoggá ja dat lea juhkkovuvvon ná:

- 30 oahppočuoggá oktasaš, geatnegahtton kurssat
- 30 oahppočuoggá fágaspesiála suorggis (ng. váljakurssat)
- 60 oahppočuoggá masterbargu

Geatnegahtton kurssat leat

- OKT 304 Sámegiella ja sámi girjjálašvuotta dutkanhistorjá (10 oč.)
- OKT 305 Akademalaš čállinseminára (10 oč.)
- OKT 307 Dieđalaš bargu ja dutkanmetodat (10 oč.)

Prográmma váljakurssat leat čuovvovaččat:

- SÁM 303 Giellahistorjá II (10 oč.)
- SÁM 304 Eamiálbmotgirjjálašvuotta – historjá, dutkan ja teorijat (10 oč.)
- SÁM 306 Sámi báikenammadutkan (10 oč.)
- SÁM 307 Dajahusat ja sámi lyrihkka (10 oč.)
- SÁM 311 Terminologijadieđa ja vuodđoealáhusaid fágagiella (10 oč.)
- SÁM 312 Cealkka- ja hápmeoahpa dutkan (10 oč.)
- SÁM 313 Sámi sosiolingvistihkka (10 oč.)
- SÁM 314 Jietnadatahpa dutkan (10 oč.)
- SÁM 316 Akademalaš gaskkusteapmi ja gulahallan
- SÁM 317 Giellagáhtten ja teakstaoahppa (10 oč.)

Masterbargu:

- SÁM 321 Masterbargu (60 oč.)

Vuosttas lohkanbaji ordnejuvvojit oktasaš, geatnegahtton kurssat, mat gusket fágasurggiid vuodđodieđuide ja nannejit dutkangálggaid. Vuosttaš lohkanbajis álget studeanttat maiddái SÁM 321 Masterbarggu fágain ja OKT 305 Akademalaš čállinseminára fágain, main váldet eksámena easka goalmát ja njealját lohkanbajis. Nuppi lohkanbajis čadahit studeanttat váljenkurssaid juogo Sámi allaskuvllas, dahje eará oahppoásahusas, omd. olgoriikalonohallama bokte. Váljakurssaid sáhtta válljet giella dahje girjjálašvuotta surggiin, nu ahte dat dorjot masterbarggu. Váljakurssat galget leat masterdásis; juos studeanta háliida válljet vuolit dási kurssa váljakursan, de dasa ferte ohcat sierra lobi. Ohcan sáddejuvvo oahppohálddahussii.

Ávžžuhuvvo, ahte studeanta čálligoahhtá masterbarggu nu árrat go vejolaš. Masterbarggu fáddá välljejuvvo ovttas bagadalliin. Eandalii kurssat OKT 307 ja OKT 305 dorjot masterbarggu fáttá välljema ja čállima. Masterbarggu čilgejuvvo dárkilabbot SÁM 321 -oahppoplánas.

7. PROGRÁMMA HUKSEHUS

1. lohkanbadji	2. lohkanbadji	3. lohkanbadji	4. lohkanbadji
OKT 307 Dieđalaš bargu ja dutkanmetodat, 10 oč	Válljakursat, 30 oč Dahje	OKT 305 Akademalaš čállinseminára 5 oč (nubbi oassi)	SÁM 321 Masterbargu, 30 oč (goalmmát oassi)
OKT 304 Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda dutkanhistorjá, 10 oč	olgoriikalonohallan	SÁM 321 Masterbargu, 25 oč (nubbi oassi)	
OKT 305 Akademalaš čállinseminára, 5 oč (vuosttaš oassi)			
SÁM 321 Masterbargu, 5 oč (vuosttaš oassi)			

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Prográmma lea normerejuvvon guovttejakhásaš ollesáiggi oahppun. Mastergrádaprográmma sisttisdoallá geatnegahtton oahppooassi ovttas fágaspesiála osiin ja loahppabargun lea čállit iehčanas mastergrádadutkamuša.

Oahppooasi oahpahan- ja oahppanvuohkin leat logaldallamat, čálalaš barggut ja seminárat. Logaldallamat addet oppalaš gova fágaid iešvuodain ja ulbmiliin. Čállinbarggut, njálmmálaš ovdanbuktimat ja seminárat hárjehit studeantta hábmet iežas jurdagiid, ákkastallat teoriijaid ja perspektiivvaid välljemiid ja suokkardallat heivvolaš doahpágiid. Studeanttain lea alddiineaset ovddasvástáduš čuovvut oahpahusa.

Masterbarggu bargovuogit välljejuvvojit kandidáhta dutkanprošeavtta vuodul. Guovddáš bargovuohkin lea iehčanas bargu, mas kandidáhtta háhká heivvolaš girjjálašvuoda ja čohkke materiála dutkama ja analyserema várás. Juohke studentii nammaduvvo bagadalli, guhte čuovvu ja bagadallá studeantta masterbarggu čáledettiin.

9. ÁRVVOŠTALLANVUOGIT

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda mastergrádaoahpus leat sihke ovttaskas kurssat (60 oč.) ja iehčanas mastergrádabargu (60 oč.). Ovttaskas kurssaid eksámenvuohkin geavahuvvojit čálalaš barggut, máhppaeksámenat, ruovttueksámenat ja njálmmálaš eksámenat.

Ovttaskas kurssaid árvvoštallamis geavahuvvo árvosátneskála A–F dahje ceavzán / ii ceavzán. Árvosánit čállojuvvojit loahppaduodaštussii.

Dárkilut dieđut árvvoštallanvugiin leat ovttaskas kurssaid čilgehusain. Masterbarggu árvvoštallamis geavahuvvo árvosátneskála A–F. Masterbarggu árvosátni čállo loahppaduodaštussii.

10. BARGO- JA JOATKKAOAHPPOVEJOLAŠVUOĐAT

Mastergrádaoahppu hukse nana fágalaš vuodu bargat sámegielain ja girjjálašvuodain vuosttažettiin oahpahuš- ja dutkansurggiin, muhto maiddá iešguđetlágan servodat- ja fágasurggiin, main gáibiduvvo nana sámegielsealbu ja gos girjjálašvuodta buvttaduvvo ja gaskkustuvvo. Oahppu addá gelbbolašvuoda bargat universitehta- ja allaskuvlasuorggis, vuoddo- ja joatkkaskuvllaid fágaoahpaheaddjin, mánggalágan davvirikkalaš ja almmolaš hálddahusain, kultur- ja girjelágádusain, fitnodagain, mediaásahusain, ja eará sajiin gos dárbbášuvvo alla dási áššedovdamuš sámegielas ja sámi girjjálašvuodas. Maiddá priváhta surggiin ja fitnodagain lea dárbu allaoahppan sámegiela olbmuid.

Mastergráda ovttas jagi praktihkalaš-pedagogalaš oahpuin addá lektorgelbbolašvuoda. Mastergrádaoahppu addá gealbbu oahpuin doavttirgrádoahppui.

11. EARÁ DIEĐUT

Olgoriikalonohallan:

Nubbi lohkanbadji lea heivehuvvon nu ahte studeanttain lea vejolašvuodta vuolgit olgoriikalonohallamii čadahit válljenkurssaid. Gánniha erenoamážit váldit kurssaid, mat heivejit masterprográmmii. Studeanttat sáhttet oahpuin Erasmus- dahje NordPlus-stipeandda ja Sámi Allaskuvla veahkeha studeantta geavatlaš áššiiguin. Dárkilut dieđuid lonohallanvejolašvuodain oážžu oahppohálddahusas.

Kvalitehtasihkkarastin:

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádkii, ja dasa makkár vejolašvuodat ja geatnegasvuodat studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeanttat árvvoštallet oahpu evaluerenčoahkkimis ja sii devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahus árvvoštallá oahpu studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaportta vuodul.